

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ БІЛОЦЕРКІВСЬКИЙ
НАЦІОНАЛЬНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ДУ «НАУКОВО-МЕТОДИЧНИЙ
ЦЕНТР ВИЩОЇ ТА ФАХОВОЇ ПЕРЕДВИЩОЇ ОСВІТИ»**

Матеріали міжнародної науково-практичної конференції магістрантів

**ЕКОЛОГІЗАЦІЯ ВИРОБНИЦТВА ТА ОХОРОНА ПРИРОДИ ЯК ОСНОВА
ЗБАЛАНСОВАНОГО РОЗВИТКУ**

21 листопада 2019 року

Біла Церква 2019

добре виражена видова і розмірна селективність, яка обумовлена як селективними властивостями сіток ятерів, так і біологічними особливостями об'єктів лову.

Встановлено переважний вплив на селективність ятерного лову біологічних особливостей поведінки і розподілу промислових риб в районі промислу. Знання поведінки риби і району промислу дозволяє рибалкам виставляти ятері на шляхах міграції риб бажаного виду і розміру і проводити селективний вилов цих риб.

Знання особливостей розподілу і поведінки риб в промисловому регіоні, відсутність в уловах риб непромислових розмірів і навіть промислових мінімальних розмірів, відсутність їх у мілковічковому покритті під час експериментів по селективності дозволяє стверджувати, що мілководна пригирлова зона р. Рось для промислових риб фактично є зоною транзиту. Через цю зону промислові риби, які досягли статевої зрілості, перший раз проходять, здійснюючи міграції з глибших ділянок на нерест в р. Рось, а потім скочуються через неї знову в Кременчуцьке водосховище на нагул.

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

1. Margetts A.R. Comparative and experimental fishing as methods for studying fish behaviour in their natural experiments / A. R. Margetts //.-FAO Conf. Fish Behaviour Bergen – 1967 - Do R-O.

УДК 639.31

ШАЛАБАЄВ С.В., ПРОКОПЧУК А.В., АРТЕМЕНКО О.В., магістранти

Науковий керівник – **ХОМ'ЯК О.А.,** канд. с.-г. наук

Білоцерківський національний аграрний університет

СТАН ПРИРОДНОЇ КОРМОВОЇ БАЗИ СТАВІВ ФГ «ХОРОШІВСЬКЕ» ТА ТОВ «ПАЛЬМІРА»

Аналіз проб зоопланктону та зообентосу на ставах господарств показав, що зоопланктон усіх категорій ставів формувався за рахунок коловерток, веслоногих та гіллястовусих ракоподібних. Основу видового розмаїття фітопланктону у дослідних ставах визначали *Scenedesmus quadricauda*, *Oocystis natans*.

Ключові слова: кормова база, зоопланктон, фітопланктон, біомаса, зообентос.

Природна кормова база водойм для риб являє собою усі доступні, придатні для споживання гідробіонти. За характером харчування всіх гідробіонтів поділяють на три основні групи: до першої належать організми, які будують своє тіло з неорганічних речовин – мінеральних солей та біогенних елементів, (насамперед, азоту, фосфору та вуглекислоти). Це –

водорості, вища водяна рослинність, деякі групи бактерій. Такі організми називаються автотрофами (відновники). Друга група включає організми, які живляться представниками першої групи, головним чином, водоростями та бактеріями. До неї належать зоопланктонні та зообентосні організми, так звані гетеротрофи (споживачі) [1-3].

До складу зоопланктону ставів входять: найпростіші, коловертки, гіллястовусі та веслоногі ракоподібні. Зообентос включає: личинок комах, двокрилих, бабок, волохокрильців, одноденок, веснянок, метеликів, жуків тощо, а також кліщів, павуків, п'явок, мізид, гамарид, молюсків, черв'яків, моховаток, губок гідр тощо. Третя група включає організми, які живляться органічними речовинам, що надходять до водойм внаслідок відмирання представників перших двох груп. Це – так звані сапрофіти або відновники, до яких належать різні групи бактерій [2, 4-6].

Нами були проведені дослідження видового складу фітопланктону, зоопланктону та зообентосу ставів ФГ «Хорошівське» та ТОВ «Пальміра» (табл. 1).

Основу видового розмаїття фітопланктону у дослідних ставах визначали *Scenedesmus quadricauda*, *Oocystis natans*.

Аналіз проб зоопланктону та зообентосу на ставах ТОВ «Пальміра» показав, що зоопланктон усіх категорій ставів формувався за рахунок коловерток, веслоногих та гіллястовусих ракоподібних з переважанням за біомасою найбільш цінних за кормовою поживністю гіллястовусих рачків (*Moina rectoris*, *Daphnia pulex*, *Cyclops strenuous*, *Bosmina longirostris*, *Brachionus caliciflorus*), а донна фауна характеризувалась бідним видовим складом з домінуванням у м'якому зообентосі личинок хірономід та олігохет (*Chironomus plumosus*, *Tubificidae*).

Таблиця 1

Представники екологічних груп, які склали основу природної кормової бази на ставах

Екологічна група	Види
Фітопланктон	<i>Scenedesmus quadricauda</i> , <i>Oocystis natans</i>
Зоопланктон	<i>Moina rectoris</i> , <i>Daphnia pulex</i> , <i>Cyclops strenuous</i> , <i>Bosmina longirostris</i> , <i>Brachionus caliciflorus</i>
Зообентос	<i>Chironomus plumosus</i> , <i>Tubificidae</i>

Середня сезонна біомаса планктонної флори коливалась в межах від 8 до 23 мг/л. Найвищі показники біомаси фітопланктону пов'язані з бурхливим весняним розвитком водоростей. Своєчасно проведене вапнування ставів призупиняє їх інтенсивний розвиток протягом наступного вегетаційного періоду.

Біомаса зоопланктону дослідних ставів протягом червня-серпня змінювалась в межах 8,5-24,8 г/м³. Найвищі кількісні показники розвитку зоопланктонних організмів спостерігались протягом першої половини вегетаційного сезону.

Середня сезонна біомаса організмів зообентосу ставів знаходилася в межах 1,2-14,8 г/м². Максимальний розвиток донних безхребетних припадав на початок вегетаційного сезону.

Аналіз проведених досліджень природної кормової бази ставів показав на високий рівень розвитку природної кормової бази за усіма групами організмів, що пояснюється належним рівнем виконання комплексу рибоводно-меліоративних заходів, пов'язаних з підготовкою і експлуатацією ставів.

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

1. Вдовенко Н.М. Сучасний стан та напрями розвитку рибного господарства в Україні / Н.М. Вдовенко // Економіка АПК. – 2010. – № 3. – С. 15–20.
2. Лобойко Ю. В. Природна кормова база вирощувальних ставів / Ю. В. Лобойко, О. Я. Думич // Науковий вісник Львівського національного університету ветеринарної медицини та біотехнологій ім. Гжицького. - 2014. - Т. 16, № 2(2). – С. 202-211.
3. Кражан С. А. Природна кормова база рибогосподарських водойм: навчальний посібник/С.А. Кражан, М.І. Хижняк. – К.: Аграрна освіта, 2014. - 333 с.
4. Товстик В.Ф. Рибництво. – Харків: Еспада, 2004. – 272 с.
5. Хижняк М.І., Чужма Н.П., Базаєва А.М., Устимова Ю.М. Розвиток природної кормової бази ставів під впливом екологічно чистих добрив // Таврійський науковий вісник. — 2003. — Вип. 29. — С. 210–214.
6. Шерман І.М., Гринжевський М.В., Желтов Ю.О. Годівля риб. – К.: Вища освіта, 2001. – 269 с.

УДК 574.472:528.854.4:(043.3)

ШАЛУХІН М. Г., магістрант

Науковий керівник – **ЛАВРОВ В.В.**, д-р с.-г. наук,

Білоцерківський національний аграрний університет

УМОВИ ІСНУВАННЯ МИСЛИВСЬКИХ ВИДІВ ССАВЦІВ У ЧЕРНІГІВСЬКІЙ ОБЛАСТІ

Охарактеризовано природні та антропогенні умови існування диких ссавців у Чернігівській області. Визначено особливості впливу на мисливську теріофауну основних галузей природокористування: лісового, сільського і мисливського господарств, а також транспортної мережі. Визначено роль природоохоронної діяльності у збереженні та існуванні в регіоні ссавців